

سند راهبردی انجمن فیزیک ایران

مقدمه

با عنایت به اینکه بر اساس سند چشم انداز ۲۰ ساله، در افق ۱۴۰۴ ایران کشوری خواهد بود برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه های اجتماعی در تولید ملی، بدیهی است دستیابی به این جایگاه، نیازمند تلاش جدی کلیه مجموعه های علمی، آموزشی و پژوهشی از جمله انجمن فیزیک ایران است.

انجمن فیزیک ایران که در این سند "انجمن" نامیده میشود در سال ۱۳۱۰ تشکیل شد. بین سالهای ۱۳۱۰ تا ۱۳۲۰ عده معدودی از فیزیکدانان جلساتی به عنوان جمعیت فیزیک و شیمی در آزمایشگاه فیزیک دانشکده علوم دانشسرای عالی تشکیل می دادند. فعالیت این عده بسیار محدود و منقطع بود و به تدریج و با گذشت زمان گرچه تعداد فیزیکدانان کشور از سال ۱۳۲۰ به بعد روبه افزایش بود، اما این انجمن تا حدود سال ۱۳۴۰ به دست فراموشی سپرده شد. بین سالهای ۱۳۴۰ و ۱۳۵۰ باهمت عدهای از فیزیکدانان کشور گام دیگری در راه تشکیل انجمن برداشته شد. بالاخره با کوشش این انجمن در اسفند ۱۳۵۲ نخستین کنفرانس علمی و پژوهشی فیزیک در تهران برگزار و انجمن فیزیک در سال ۱۳۵۵ به عضویت «شورای ملی انجمنهای علمی ایران» درآمد. نخستین کنفرانس فیزیک ایران پس از انقلاب اسلامی در سال ۱۳۶۳ کار خود را آغاز کرد و در کنفرانس فیزیک سال ۱۳۶۴ نخستین مجمع عمومی پس از انقلاب تشکیل شد. فعالیتهای انجمن فیزیک از آن پس تا کنون بطور مستمر و فزاینده ادامه داشته است.

این سند راهبردی مشتمل بر ۱۰ راهبرد بوده و با توجه به اسناد بالادستی کشور همچون سند چشم انداز ۲۰ ساله، برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، قانون مدیریت خدمات کشوری، نقشه جامع علمی کشور، سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش و همچنین با نگاه به اساسنامه انجمن و آیین نامه ها و برنامه های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تنظیم شده است. برای تحقق هر کدام از این راهبردها، برنامه های نظیر آنها با ارجاع به اسناد و قوانین مصوب پیشنهاد شده است. امید آنکه با استعانت از درگاه خداوند متعال و برخورداری از توانمندی آحاد جامعه فیزیک کشور در سطح عمومی و عالی به ویژه اعضای محترم هیات مدیره انجمن شاهد تحقق این اهداف باشیم.

فصل اول

اهداف سند راهبردی انجمن، فرصت ها و تهدیدها

الف) تعاریف

- ۱- راهبرد یعنی ترسیم راه کلی به منظور حرکت به سوی رسالت و دستیابی به اهداف بلند مدت تعیین شده.
- ۲- برنامه ریزی فرآیند تشخیص وضعیت موجود و مطلوب و تعیین رویه ها، مقررات و تخصیص منابع به منظور رسیدن از وضعیت موجود به وضعیت مطلوب در یک دوره زمانی معین است.
- ۳- الزامات قانونی: قانون به عنوان مهمترین ابزار اداره کشور مجموعه قواعد حقوقی است که بوسیله مجالس و مراجع قانون گذاری تصویب می شود. برنامه های اجرایی باید به گونه ای تنظیم گردد که پشتوانه قانونی لازم را در اسناد بالادستی، قوانین برنامه توسعه کشور و اساسنامه انجمن داشته باشد.

ب) اهداف سند

- تحقق قانون اساسی (اصول ۲۶، ۲۷، ۳۰)
- تحقق سند چشم انداز ۱۴۰۴
- تحقق برنامه پنجم توسعه (مواد ۱۵، ۱۶، ۱۸، ۱۹، ۲۰)
- حرکت در مسیر نقشه جامع علمی کشور
- تحقق سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
- تحقق قانون مدیریت خدمات کشوری
- فراهم آوردن بستر مناسب برای مشارکت در برنامه های کمیسیون انجمن های علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- انسجام بخشی به فعالیت ها در راستای اساسنامه انجمن

ج) فرصت ها و تهدیدها

- تهدیدها

- ۱- وضعیت نامناسب اشتغال فارغ التحصیلان فیزیک در مقاطع مختلف و تاثیر آن در انگیزه تحصیلی دانشجویان
- ۲- ضعف پشتوانه مالی انجمن و عدم حمایت مالی از انجمن ها علیرغم وجود مجوز قانونی (بند ۴ ماده ۲۰ قانون برنامه پنجم)
- ۳- کاهش روزافزون حمایت دانشگاهها از برگزاری همایش ها، کنفرانس ها و سمینارهای فیزیک
- ۴- عدم استقبال دستگاه های اجرایی و شرکت های دولتی برای همکاری با انجمن در راستای اهداف اساسنامه ای
- ۵- پایین بودن سطح همکاری های بین المللی
- ۶- پایین بودن سطح همکاری با انجمن های علمی همسو در داخل و خارج از کشور
- ۷- پایین بودن اثر بخشی در برنامه های علمی صداوسیما، ستون علمی رسانه ها و مطبوعات کشور
- ۸- عدم وجود امکانات تحقیقاتی برای فیزیکدانان کشور به دلیل کمبود بودجه و تحریم ها که باعث کاهش انگیزه برای فعالیت های موثر در راستای اهداف انجمن میشود.

فرصت ها

- ۱- وجود حمایت های قانونی و ایجاد بستر مناسب فعالیت برای انجمن ها در اسناد بالادستی
- ۲- دارا بودن اعضای پیوسته و وابسته توانمند از فیزیکدانان، اساتید و دانشجویان کشور
- ۳- سابقه عملکرد خوب و شناخت کامل از ظرفیت های دانشگاهیان، مراکز پژوهشی و آموزشی کشور با توجه به قدمت بالای انجمن (سال تاسیس ۱۳۱۰)
- ۴- داشتن صلاحیت و توانمندی برای بازنگری در کتب درسی فیزیک دبستانی و سرفصل دروس فیزیک دانشگاهی
- ۵- داشتن توانمندی لازم برای فعالیت های مشاوره ای به شوراهای تخصصی و کمیسیون های آموزشی و پژوهشی دولت و مجلس شورای اسلامی
- ۶- داشتن توانمندی لازم برای همکاری تولید برنامه های علمی صداوسیما و رسانه ها و مطبوعات در مسیر ترویج و همگانی کردن علم
- ۷- داشتن توانمندی لازم برای داوری مسابقات علمی، جشنواره ها، فستیوال ها و انتخاب چهره های ماندگار و برجسته فیزیک کشور و تقدیر از آنها
- ۸- دارا بودن پتانسیل و تجارب کافی در برقراری ارتباطات علمی با حوزه های کاربردی و مهندسی و مشارکت فعال در طرح های اولویت دار کلان ملی
- ۹- دارا بودن پتانسیل و تجارب خوب در برقراری ارتباطات بین المللی و ایجاد جایگاه قابل تحسین در رکوردها و مجامع علمی بین المللی و آمادگی برای مشارکت در فعالیت ها و انتقال علوم و فناوری مرتبط با فیزیک

فصل دوم

راهبردها، برنامه ها و الزامات قانونی سند

الف) راهبردها

- ۱- ارتقاء سطح علمی دانشجویان، کارشناسان و اساتید فیزیک در دانشگاه ها و مراکز علمی، آموزشی و پژوهشی کشور
- ۲- فرهنگ سازی و ارتقاء جایگاه فیزیک از طریق ترویج علم در لایه های مختلف جامعه و ارتقاء تفکر علمی
- ۳- حضور مؤثر در عرصه های بین المللی
- ۴- جلب عضویت اکثریت اعضاء هیئت علمی و دانشجویان مقاطع مختلف فیزیک کشور
- ۵- تولید علم و انتشار دستاوردهای علمی و پژوهشی اساتید و دانشجویان فیزیک
- ۶- همکاری با انجمن های داخلی و خارجی در زمینه زمینه های مرتبط با علوم و فناوری در حوزه فیزیک
- ۷- بازنگری دروس فیزیک و تدوین نظام نوین آموزشی و پژوهشی در بخش آموزش و پژوهش عمومی و دانشگاهی
- ۸- ایجاد ارتباط بین تحقیقات و بررسی چالش های موجود در مقوله ارتباط فیزیک در ایران با صنعت کشور و تشویق فیزیک پیشه گان به ارائه و اجرای راهکارهای مناسب برای تقویت فیزیک و نیازهای صنایع کشور
- ۹- مشورت دهی در تصمیم سازی ها و سیاستگزاری های علمی و فناوری کشور
- ۱۰- تدوین، ترویج و نظارت بر اخلاق حرفه ای، معیارها و ضوابط رفتاری در محیط های آموزشی و پژوهشی

ب) برنامه ها

• برنامه های مربوط به راهبرد ۱

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۱-۱) آسیب شناسی و تدوین استانداردهای لازم برای اصلاح هرم هیات علمی، نسبت استاد به دانشجو، سرانه فضاهای آزمایشگاهی، آموزشی، کتابخانه ای و رفاهی دانشجویان	بند ۳ ماده ۱۶ برنامه پنجم- نقشه جامع علمی کشور- اساسنامه انجمن-
۲-۱) بازنگری و تدوین نظام جامع نظارت و ارزیابی دانشجویان، اساتید، دانشکاهها و مراکز آموزشی و پژوهشی	تبصره جزئی و ماده ۱۵ برنامه پنجم- نقشه جامع علمی کشور

	با رویکرد ایجاد عدالت آموزشی
ماده ۱۸ برنامه پنجم- نقشه جامع علمی کشور	۱-۳) برنامه ریزی برای جلب حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و فناوری توسط دولت
تبصره جزئی و ماده ۱۵ برنامه پنجم-	۱-۴) اجرای عملیات سنجش کیفیت و رتبه‌بندی بر اساس نظام (۱-۲) در چهارچوب تنظیم تفاهم نامه و انعقاد قرار داد ما بین انجمن و دستگاه‌های اجرایی زیربط
بند ۳ ماده ۱۶ برنامه پنجم- نقشه جامع علمی کشور	۱-۵) برنامه ریزی برای ایجاد ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی و تبادل استاد و دانشجو با کشورهای دیگر
جزئی ل ماده ۱۸ برنامه پنجم- ماده ۵ اساسنامه انجمن	۱-۶) مشارکت در برگزاری همایشها، کنفرانسها، سمینارها و مجامع علمی و پژوهشی بین‌المللی و برتر جهان و بهره‌گیری از توانمندیهای دانشمندان و نخبگان ایرانی در جهان و فراهم کردن فرصتهای مطالعاتی مناسب در داخل و خارج کشور
بند ۲ ماده ۲۰ برنامه پنجم- سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش	۱-۶) برنامه ریزی برای تشکیل بانک اطلاعاتی برای پایان نامه ها، چکیده نامه و مقاله نامه های همایش ها و کنفرانسها

• برنامه های مربوط به راهبرد ۲

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۱-۲) برنامه ریزی برای تقویت و ترویج همه جانبه تلاش علمی و فناوری با روحیه جهادی و نشر دانش و ادای زکات علم همراه با حفظ مالکیت معنوی	نقشه جامع علمی کشور- اصلاحیه قانون تاسیس وزارت علوم-
۲-۲) برنامه ریزی برای ترویج فرهنگ کسب و کار دانش بنیان و استفاده از یافته های تحقیقاتی و علمی در زندگی روزمره به عنوان یک عامل توسعه اجتماعی و بهبود دهنده	نقشه جامع علمی کشور- تبصره ماده ۵۹ قانون مدیریت خدمات کشوری

	زندگی
ماده ۵ اساسنامه انجمن - جزئ الف ماده ۱۸ برنامه پنجم - راهبرد کلان ۲ نقشه جامع علمی کشور	۲-۳) برنامه ریزی برای افزایش منزلت، صلاحیت حرفه ای و مرجعیت علمی و اجتماعی معلمان، استادان و پژوهشگران
ماده ۵ اساسنامه انجمن - نقشه جامع علمی کشور	۲-۴) تجلیل و قدردانی از محققان، معلمان، و اساتید ممتاز فیزیک کشور و اهدا جوایز در مراسم عمومی و تخصصی و انعکاس اخبار علمی در مطبوعات و صدا و سیما.

• برنامه های مربوط به راهبرد ۳

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۱-۳) گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین المللی و تبادل استاد و دانشجو	بند ۳ ماده ۱۶ برنامه پنجم - نقشه جامع علمی کشور
۲-۳) بهره گیری از توانمندیهای دانشمندان و نخبگان ایرانی در جهان و فراهم کردن فرصتهای مطالعاتی مناسب در داخل و خارج کشور	جزئ ل ماده ۱۸ برنامه پنجم
۳-۳) تعامل آموزشی سازنده با دیگر کشورها و مراکز بین المللی مانند یونسکو، آیسسکو و یونیوک	بند ۱۶ ماده ۱۹ برنامه پنجم
۳-۴) اعزام دانشجویان تحصیلات تکمیلی به مراکز و آزمایشگاههای تحقیقاتی بین المللی در راستای تکمیل پایان نامه ها و طرح های پژوهشی	بند ۳ ماده ۱۶ برنامه پنجم - نقشه جامع علمی کشور - سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش

• برنامه های مربوط به راهبرد ۴

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۱-۴) برنامه ریزی برای تقویت بنیه مالی انجمن جهت حمایت علمی از اعضا از طریق ارسال خبرنامه، مجلات و برگزاری همایش ها و سایر خدمات طبق اساسنامه انجمن	بند ۴ ماده ۲۰ برنامه پنجم- ماده ۵ اساسنامه انجمن- تبصره جزئی و ماده ۱۵ برنامه پنجم
۲-۴) برگزاری مسابقات، جشنواره ها، فستیوالها، یادواره ها، بزرگداشت ها، گشت های علمی، باشگاه فیزیک و اجرای برنامه های جذاب در ایام و مناسبت های علمی برای معرفی انجن و جذب اعضا.	ماده ۵ اساسنامه انجمن- شرح وظایف کمیسیون انجمن های علمی وزارت علوم- نقشه جامع علمی کشور
۳-۴) انعقاد تفاهم نامه با انجمن های همسو و تشکیل اتحادیه انجمن های هم ارز برای گسترش فعالیتها و جلب عضویت های جدید.	ماده ۵ اساسنامه انجمن- شرح وظایف کمیسیون انجمن های علمی وزارت علوم

• برنامه های مربوط به راهبرد ۵

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۱-۵) برنامه ریزی برای دستیابی به جایگاه دوم علمی و فناوری در منطقه و تثبیت آن	چشم انداز علم و فناوری جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی
۲-۵) توسعه فرهنگ تبع و تحقیق و کسترش تحصیلات تکمیلی	برنامه پنجم
۳-۵) توسعه ظرفیت پژوهش و نوآوری، نظریه پردازی و مستند سازی تولیدات علمی	سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش- ماده ۵ اساسنامه انجمن
۴-۵) انتشار خبر نامه و نشریات و کتابهایی که حاوی آخرین تحولات و تازه های علمی در رشته فیزیک و نشر اخبار فیزیک در کشورو جهان باشد	ماده ۵ اساسنامه انجمن- بند ۲ ماده ۲۰ برنامه پنجم

• برنامه های مربوط به راهبرد ۶

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۱-۶) عضویت در انجمن های بین المللی مثل IAU, IUPAP و غیره	ماده ۵ اساسنامه انجمن- برنامه پنجم
۱-۶) عضویت حقوقی در انجمن های داخلی و همکاری در حوزه وظایف مشترک آنها و جلب حمایت مادی و معنوی آنها در برگزاری کنفرانس ها و همایش ها	ماده ۵ اساسنامه انجمن- شرح وظایف کمیسیون انجمن های علمی وزارت علوم- نقشه جامع علمی کشور

• برنامه های مربوط به راهبرد ۷

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۱-۷) همکاری با مقامات مسئول در تحقیق و ارزشیابی مستمر و تجدید نظر در برنامه ها و کتب درسی و هماهنگ کردن اصطلاحات علمی به منظور بهبود وضع تدریس فیزیک	ماده ۱۵ برنامه پنجم- ماده ۵ اساسنامه انجمن
۲-۷) همکاری در ایجاد تحول بنیادین در آموزش و پژوهش در سطح آموزش عمومی و آموزش عالی با اولویت محتوای کتب درسی	ماده ۱۵ برنامه پنجم- سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش

• برنامه های مربوط به راهبرد ۸

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۱-۸) مشورت دهی در همسو ساختن سیاست های توسعه صنعتی و اقتصادی با سیاست های ملی نو آثری، فناوری و	بند ۶ سیاست های کلی توسعه علم و فناوری نقشه جامع

علم	علمی کشور- برنامه پنجم
۲-۸) افزایش سهم نو آوری مبتنی بر فناوری در تولید ناخالص داخلی با انتخاب فرایندهای دانش بنیان	بند ۱۲ سیاست های کلی توسعه علم و فناوری نقشه جامع علمی کشور
۳-۸) برنامه ریزی برای تولید، اشاعه و تجاری سازی علم و فناوری	بند ۱۶ سیاست های کلی توسعه علم و فناوری نقشه جامع علمی کشور- برنامه پنجم

● برنامه های مربوط به راهبرد ۹

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۱-۹) ایجاد ساز و کار لازم برای مشارکت انجمن در برنامه ریزی و برگزاری همایشها، کنفرانسها و مجامع علمی و پژوهشی	جزئ ل ماده ۱۸ برنامه پنجم
۲-۹) ایجاد ساز و کارهای مناسب برای افزایش سهم مشارکت انجمن در تصمیم سازیها و مدیریت کشور	جزئ ک ماده ۱۸ برنامه پنجم

● برنامه های مربوط به راهبرد ۱۰

عنوان برنامه پیشنهادی	الزامات قانونی
۱-۱۰) پیشنهاد پیشنهاد پیش نویس طرح اخلاقیات علمی به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی جهت حل مشکل خلا قانونی در این زمینه	ماده ۵ اساسنامه انجمن
۲-۱۰) مکاتبه با گروه های فیزیک دانشگاه ها و تاکید بر اینکه اساتید راهنما و دانشجویان مسئول رعایت اصول اخلاقی در تهیه پایان نامه ها و تحقیقات مشترکشان	ماده ۵ اساسنامه انجمن

	هستند
ماده ۵ اساسنامه انجمن	۱۰-۳) پیشنهاد پیشنهادی طرح "نظام علمی کشور" شبیه "نظام پزشکی کشور" به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی جهت تصویب در مجلس که قضاوت نهایی را در مورد جرائم علمی و انتحال را بنماید
ماده ۵ اساسنامه انجمن	۱۰-۴) دعوت از حقوقدانان کشور برای ارائه سمینار در حاشیه کنفرانس سالانه فیزیک ایران در خصوص اخلاقیات علمی و تدوین جزوه ای در مورد قوانین موجود در این مورد و توزیع آن به اعضا انجمن
ماده ۵ اساسنامه انجمن	۱۰-۵) پیشنهاد به شورای گسترش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص ارائه یک درس یک واحدی در مورد "اخلاق حرفه ای و پژوهشی" برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی

فصل سوم

جایگاه و ظرفیت های قانونی انجمن

الف) ظرفیت های مستقیم و غیر مستقیم انجمن در قوانین و اسناد بالادستی

در این قسمت اجزا، بندها و موادی از قوانین، برنامه ها و اسناد بالادستی که در آنها مستقیماً و یا غیر مستقیماً به نقش و فعالیت‌هایی که انجمن ها میتوانند در آنها مشارکت کنند احصا میشود.

۱) چشم انداز علم و فناوری جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی

از ویژگی های افق ۱۴۰۴ ایران در سند چشم انداز بیست ساله مبنای بارز علمی آن و تاکید بر پویایی تفکر است. به عنوان مثال کشور ایران در این افق دارای ویژگیهای زیر است:

- برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی.
- دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه‌ی آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقاء نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل.

۲) برنامه پنج ساله پنجم

ماده ۱۵- به منظور تحول بنیادین ... وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند اقدامات زیر را انجام دهند:

...

و - استقرار نظام جامع نظارت و ارزیابی و رتبه‌بندی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی بر اساس شاخصهای مورد تأیید وزارتخانه‌های مذکور منوط به عدم مغایرت با مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی با هدف ارتقاء کیفیت آموزشی و پژوهشی

تبصره - پس از استقرار نظام جامع نظارت و ارزیابی و تضمین کیفیت، هرگونه گسترش و توسعه رشته‌ها، گروهها و مقاطع تحصیلی موقوف به رعایت شاخصهای ابلاغی از سوی وزارتخانه های ذی‌ربط توسط دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی است. وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد مجازند عملیات اجرائی سنجش کیفیت و رتبه‌بندی را بر اساس این نظام به مؤسسات مورد تأیید در بخش غیردولتی واگذار نمایند.

ماده ۱۶- دولت مجاز است به منظور دستیابی به جایگاه دوم علمی و فناوری در منطقه و تثبیت آن تا پایان برنامه پنجم، اقدامات زیر را انجام دهد:

...

۳- گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی از طریق راه‌اندازی دانشگاههای مشترک، برگزاری دوره‌های آموزشی مشترک، اجرای مشترک طرحهای پژوهشی و تبادل استاد و دانشجو با کشورهای دیگر با تأکید بر کشورهای منطقه و جهان اسلام به ویژه در زمینه‌های علوم انسانی، معارف دینی و علوم پیشرفته و اولویت‌دار جمهوری اسلامی ایران بر اساس نقشه جامع علمی کشور با هدف توسعه علمی کشور و توانمندسازی اعضاء هیأت علمی

ماده ۱۸- دولت به منظور گسترش حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و فناوری اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - ارتقاء منزلت اجتماعی از طریق فرهنگ‌سازی

...

ک - ایجاد ساز و کارهای مناسب برای افزایش سهم مشارکت انجمن‌های علمی، نخبگان و استعداد‌های برتر در تصمیم‌سازی‌ها و مدیریت کشور

ل - ایجاد ساز و کار لازم برای مشارکت انجمن‌های علمی، نخبگان و دانشمندان کشور در همایش‌ها، کنفرانس‌ها و مجامع علمی و پژوهشی بین‌المللی و برتر جهان و بهره‌گیری از توانمندی‌های دانشمندان و نخبگان ایرانی در جهان و فراهم کردن فرصت‌های مطالعاتی مناسب در داخل و خارج کشور

ماده ۱۹-

الف - ... به دولت اجازه داده می‌شود برنامه تحول بنیادین در نظام آموزش و پرورش کشور را در چهارچوب قوانین موضوعه و با رعایت اولویت‌های ذیل تدوین نماید و پس از تصویب در هیأت وزیران به اجراء درآورد:

...

۱۶- ایجاد تعامل آموزشی سازنده با دیگر کشورها و مراکز بین‌المللی مانند یونسکو، آیسسکو و یونیوک

ماده ۲۰-

الف - به منظور زمینه‌سازی برای تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد، ... دولت مجاز است:

....

۲- حمایت مالی و تسهیل شرایط برای افزایش تعداد مجلات پژوهشی و ترویجی کشور در زمینه‌های مختلف علمی با حفظ کیفیت به گونه‌ای که تا پایان برنامه تعداد مجلات و مقالات چاپ شده در مجلات علمی داخلی نسبت به سال پایانی برنامه چهارم را حداقل به دو برابر افزایش دهد. همچنین تمهیدات لازم برای دسترسی به بانک‌های اطلاعاتی علمی معتبر را فراهم نماید.

....

۴- از انجمن‌های علمی، حمایت مالی به عمل آورد.

...

اجرای دوره‌های مشترک با دانشگاه‌های معتبر خارجی طبق ضوابط وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در این‌گونه شعب بلامانع است.

۳) نقشه جامع علمی کشور

- در بخش ارزش و رویکردهای حاکم بر نقشه آمده است: نشر دانش و ادای زکات علم همراه با حفظ مالکیت معنوی. اگر این بند از احکام مترقی و صریح انتشار علم و دانش در صورت تنظیم برنامه های زیرساختی عملیاتی شود به تنهایی کفایت تا اهداف ترویج علم را برآورده کند. در بخش سیاست‌های کلی علم، فناوری و نوآوری آمده است: تقویت و ترویج همه جانبه تلاش علمی و فناوری با روحیه جهادی توأم با رعایت اخلاق علمی و حرفه ای.
- در بخش راهبردهای علم و فناوری کشور آمده است:
-ترویج و تبلیغ توجه به علم به عنوان گفتمان مسلط در جامعه.
-توسعه فرهنگ تتبع و تحقیق در سطح عموم برای پاسخ‌گویی به سئوالات اساسی آنها
-ترویج فرهنگ کسب و کار دانش بنیان و استفاده از یافته های تحقیقاتی و علمی در زندگی روزمره به عنوان یک عامل توسعه اجتماعی و بهبود دهنده زندگی
-افزایش منزلت، صلاحیت حرفه ای و مرجعیت علمی و اجتماعی معلمان، استادان و پژوهشگران
- راهبرد کلان ۲: توجه به علم و تبدیل آن به یکی از گفتمانهای اصلی جامعه و ایجاد فضای مساعد، برای شکوفایی و تولید علم و فناوری بر مبنای آموزه های اسلامی از طریق توسعه و تعمیق و به کارگیری مؤلفه های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی
- راهبرد کلان ۱۳: توسعه و تعمیق و تقویت آموزش و پژوهش در حوزه علوم پایه

۴) سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش

- توسعه ی تعاملات نظام تربیت رسمی و عمومی با جامعه و سایر دستگاه ها و نهادها از طریق گسترش ساختار تلفیقی و مسئله محور در طراحی و اجرای برنامه های درسی
- ایجاد انعطاف در برنامه های درسی تربیت معلم متناسب با تحولات علمی و نیازهای نظام تربیت رسمی و عمومی با تأکید بر رویکرد تلفیقی و به روز رسانی توانمندی های تربیتی و تخصصی معلمان
- بسط و توسعه زمینه پژوهندگی و افزایش توانمندی های حرفه ای به شکل فردی و گروهی میان معلمان و تبادل تجارب و دستاوردها در سطح محلی و ملی

- ایجاد قابلیت های نقد و اصلاح برنامه های درسی و صلاحیت های پژوهشی، فناوری، مشاوره و راهنمایی و سواد اطلاعاتی در معلمان و مدیران آموزشی (به ویژه برای دوره دبستان)
- تقویت هماهنگی بین برنامه ریزی درسی آموزش و پرورش و آموزش عالی
- کمک به بازنگری در سیاست ها و مأموریت های مؤسسات آموزش عالی، به ویژه دانشکده های علوم تربیتی و روانشناسی و ایجاد ساختار های ضروری برای پشتیبانی علمی و تخصصی از مدارس در هر منطقه
- تغییر و نوآوری در نظام تربیت رسمی و عمومی با رویکرد سازمان یادگیرنده
- برقراری ارتباط سازمان یافته میان مراکز علمی-پژوهشی با نظام تربیت رسمی و عمومی در سطوح ملی، منطقه ای و محلی با تأکید بر شبکه سازی
- توسعه ظرفیت پژوهش و نوآوری، نظریه پردازی و مستند سازی تجربیات تربیتی بومی
- ارتباط سازمانی فعال با مراکز و قطب های علمی و پژوهشی داخل و خارج
- ارتقای سطح شایستگی های حرفه ای نیروی انسانی در طراز جهانی
- مشارکت فعال در تعاملات بین المللی، با اولویت جهان اسلام

۵) قانون مدیریت خدمات کشوری

ماده ۹- امور اجتماعی، فرهنگی و خدماتی: آن دسته از وظایفی است که منافع اجتماعی حاصل از آنها نسبت به منافع فردی برتری دارد و موجب بهبود وضعیت زندگی افراد می گردد از قبیل: آموزش و پرورش عمومی و فنی و حرفه ای، علوم و تحقیقات، درمان، توانبخشی، تربیت بدنی و ورزش، اطلاعات و ارتباطات عمومی و امور فرهنگی، هنری و تبلیغات اسلامی.

ماده ۱۳- امور تصدی های اجتماعی، فرهنگی و خدماتی با رعایت اصول بیست و نهم و سی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از طریق توسعه بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی تعیین صلاحیت شده و بانظارت و حمایت دولت و با استفاده از شیوه های ذیل انجام می گردد:

۱- اعمال حمایت های لازم از بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مجری این وظایف.

۲- خرید خدمات از بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی

- مشارکت با بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی از طریق اجاره، واگذاری امکانات و تجهیزات و منابع فیزیکی.

۴- واگذاری مدیریت واحدهای دولتی به بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی با پرداخت تمام و یا بخشی از هزینه سرانه خدمات.

۵- ایجاد و اداره واحدهای دولتی موضوع این ماده توسط دستگاههای اجرائی

تبصره ۱- اگر انجام امور موضوع این ماده به یکی از طرق چهارگانه فوق الذکر (۱ لغایت ۴) مقدر نباشد ایجاد و اداره واحدهای دولتی وظیفه دولت است.

تبصره ۲- تایید صلاحیت علمی و اخلاقی کلیه افراد موضوع این قانون که به موجب این ماده در بخشهای آموزشی، بهداشتی و فرهنگی اشتغال خواهند داشت مطابق ضوابط فصل ششم این قانون و تایید استانداردهای مربوط و کیفیت و قیمت خدمات نیز مطابق قوانین و مقررات مربوط است.

ماده ۱۴- امور زیربنایی با مدیریت، حمایت و نظارت دستگاههای اجرائی توسط بخش غیر دولتی، (تعاونی و خصوصی و نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی) انجام خواهد شد و در موارد استثنایی با تصویب هیات وزیران توسط بخش دولتی انجام خواهد شد.

ماده ۵۹ - دستگاههای اجرائی مکلفند با رعایت مقررات این قانون و نظام آموزش کارمندان دولت، برنامههای آموزشی کارمندان خود را تدوین نمایند.

تبصره - دستگاههای اجرائی می توانند در قالب برنامههای آموزشی مصوب برای اجراء دورههای آموزشی مورد نیاز خود با دانشگاهها و موسسات آموزش عالی انعقاد قرار داد نمایند. همچنین دستگاههای مزبور می توانند کلیه مراحل طراحی، اجراء و ارزشیابی دورهها و فعالیتهای آموزشی و پژوهشی خود را به موسسات و مراکز آموزشی و پژوهشی دولتی و غیر دولتی که صلاحیت فنی و تخصصی آنها به تائید سازمان رسیده باشد، واگذار نمایند.

۶) اساسنامه انجمن

ماده ۵ : اهداف انجمن :

الف) ایجاد و تحکیم روابط علمی و تحقیقاتی در زمینه فیزیک میان فیزیکدانان و میان هیئت آموزشی مؤسسات آموزش عالی کشور.

ب) کوشش در اعتلای سطح آموزش فیزیک در کشور.

ج) کوشش در جهت بالا بردن سطح دانش و اطلاعات هیئت آموزشی فیزیک.

د) آشنا کردن معلمان فیزیک با تازه ترین روشهای آموزشی.

ه) همکاری با مقامات مسئول در تحقیق و ارزشیابی مستمر و تجدید نظر در برنامه ها و کتب درسی و هماهنگ کردن اصطلاحات علمی به منظور بهبود وضع تدریس فیزیک.

و) برقراری ارتباط با موسسات علمی سایر کشورها و مجامع بین المللی ((منظور همکاری و آگاهی از پیشرفتهای حاصل در امر آموزش و پژوهش فیزیک در آن کشورها.

ز) انتشار نشریاتی که حاوی آخرین تحولات و تازه های علمی در رشته فیزیک و نشر اخبار فیزیک در کشور باشد و انتشار کتابهایی که به ارتقاء فرهنگ فیزیک کمک می کند.

- (ح) آگاه کردن سایر کشورها از پیشرفتهای آموزشی و پژوهشی فیزیک در ایران از طریق چاپ و انتشار جزوه ها و رسالات.
- (ط) ایجاد ارتباط دائمی میان فیزیکدانان کشور به منظور تبادل نظر در آموزش و پژوهش فیزیک.
- (ی) تشکیل کنفرانسها و سمینارهای علمی و آموزشی (فصلی یا سالیانه).
- (ک) تجلیل و قدردانی از محققان و مدرسان ممتاز فیزیک کشور که به پیشرفتهای علمی شایسته ای نایل شده اند و همچنین کسانی که به نحوی خدمات برجسته ای در پیشبرد هدفهای انجمن انجام داده اند.
- (ل) بزرگداشت دانشمندان مشهور فیزیک جهان.
- (م) هر گونه بررسی در مسائلی که به پیشرفت فیزیک در کشور کمک کند و تسلیم نتیجه بررسی به شکل پیشنهاد به مقامات زیربط.
- (ن) ایجاد و تحکیم ارتباط بین تحقیقات فیزیکی و صنایع کشور.

۷) برنامه و وظایف کمیسیون انجمن های علمی

اگر نهاد علم را شامل مجموعه افراد (دانشمندان، پژوهشگران، نویسندگان، متخصصان و ...) سازمانها و تشکلهای (دانشگاهها، انجمنهای علمی، مراکز تحقیقاتی و ...) و تجمعات (کنفرانسها، سمینارها، کارگاهها و ...)، امکانات و منابع (مراکز اسناد و کتابخانهها، کتب، مجلات و ...) و هنجارها و روابط و قواعد و جو حاکم بدانیم، در می یابیم که یکی از عناصر اصلی و زیر بنایی در این نظام نهادی و سازمانی، مفهوم "اجتماع علمی" و وجود روابط و تعاملهای فکری و تخصصی در بین اعضای این اجتماع و بین اجتماعهای علمی در سطح دنیاست. وجود اجتماع علمی و همکاریهای رشتهای و بین رشتهای، علاوه بر آشنایی با تحولات و دستاوردهای جدید، و تدوین معیارهای ارزیابی قوت و ضعف کار علمی، امکان نظارت بر اعمال و اجرای هنجارها و ضوابط و جلوگیری از انحرافات و انباشت و پیشرفت در محیط علم و پژوهش را فراهم می کند. یکی از ویژگیهای مهم اجتماع علمی که - تحقیقاً پیشرفت در تولید و ترویج علم را سرعت می بخشد - فراهم شدن امکان ایجاد ارتباط بین دست اندرکاران علم و پژوهش است. .... با توجه به اهمیت انجمنهای علمی در آغاز هزاره سوم، به عنوان حلقه مفقوده «جامعه مدنی»، فراهم کردن بستر مناسب برای فعالیت این سازمانها امری مهم است.

ماده ۳- وظایف کمیسیون انجمن های علمی

- بررسی و تصویب دستورالعملها و روش اجرایی و ضوابط مورد عمل کمیسیون و اجرای آن پس از تأیید وزیر ذیربط
- رسیدگی به درخواست تأسیس انجمن و صدور مجوز تأسیس
- بررسی صلاحیتهای علمی و عمومی اعضای هیأت مؤسس و هیأت مدیره
- صدور مجوز تأسیس انجمن
- تصویب اساسنامه انجمن و تصویب هرگونه تغییر در اساسنامه مصوب

- تصویب آیین‌نامه‌ها و ضوابط مربوط به تشکیل هیأت بررسی تخلفات، نحوه رسیدگی به تخلفات و تعیین مجازات‌های مربوط
- تعیین هیأت بررسی تخلفات و هیأت نظارت بر عملکرد انجمنها
- تصویب آیین‌نامه داخلی کمیسیون
- تعیین نماینده برای نظارت بر حسن اجرای انتخابات انجمنها
- نظارت بر حسن انجام کار انجمنها
- تصویب تصمیمات هیأت بررسی تخلفات